

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
*Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur*

Inspectieresultaten Verkoopverboden 2024

April 2025

Deze factsheet geeft de resultaten weer van het toezicht op de verkoopverboden van rookwaren op afstand (januari 2024 – december 2024) en in supermarkten en horeca (juli 2024 – december 2024).

In het kort

Om de toegang van jongeren tot rookwaren (zoals tabak en vapes) te beperken, zijn er verschillende maatregelen genomen waaronder het verkoopverbod van rookwaren op afstand (zoals bijvoorbeeld online) en in supermarkten en horeca.

Nederlanders komen meerdere keren per week op locaties waar rookwaren worden verkocht: tijdens het doen van boodschappen in de supermarkt, het tanken, het verzenden van pakketten of het kopen van een tijdschrift bij een tabaks- en gemakzaak en ook steeds meer online. De regering kiest ervoor de verkoop van rookwaren te beperken tot verkoopkanalen waar doorgaans geen kinderen, jongeren en ex-rokers komen, zodat kan worden voorkomen dat jongeren gaan roken en vaperen.

Het verminderen van het aantal verkooppunten verlaagt de blootstelling aan rookwaren en versterkt de norm dat roken en vaperen niet normaal is. Dit vermindert de kans dat jongeren beginnen met roken.

Verkoopverbod op afstand

Sinds 1 juli 2023 mogen rookwaren niet meer worden aangeboden en verkocht op afstand (online) aan consumenten in Nederland. Dit verbod geldt ook voor socialmediakanalen. De NVWA controleert diverse websites, online platformen en socialmediakanalen, onder andere op basis van ontvangen meldingen. Wanneer de NVWA een overtreding op social media constateert, meldt zij dit aan het platform om de content te laten verwijderen.

Verkoopverbod in supermarkten en horeca

Sinds 1 juli 2024 mogen rookwaren niet meer worden aangeboden in supermarkten en horeca. Voor wat betreft supermarkten: het verbod geldt voor alle verkooppunten die voornamelijk eet- en drinkwaren aan particulieren verkopen. Dit omvat onder andere grote en kleine supermarkten en avondwinkels. De NVWA houdt hier toezicht op de naleving en maakt daarbij ook gebruik van meldingen en signalen.

Inspectieresultaten

Resultaten verkoopverbod op afstand

Van januari 2024 tot en met december 2024 zijn er 232 (her)inspecties uitgevoerd bij websites. Tijdens deze inspecties beoordeelde de toezichthouder of er op de website rookwaren werden verkocht. Bij 33 (14%) van deze inspecties werd een overtreding geconstateerd, waarna een maatregel (officiële waarschuwing bij een eerste overtreding en boete bij herhaalde overtreding) werd opgelegd.

De online verkoop van rookwaren en aanverwante artikelen lijkt zich in toenemende mate te verplaatsen van reguliere websites naar social media.

Social media

Van januari 2024 tot en met december 2024 zijn er 1.868 overtredingen geconstateerd op socialmediakanalen en heeft de NVWA de posts laten verwijderen. Ondanks deze acties blijven overtredingen terugkeren, vaak door notoire overtreeders. De NVWA heeft in 2024 een grote aanbieder van socialmediakanalen aangesproken over het verwijderen van content, het opvragen van gegevens en hun preventieve aanpak tegen de verkoop van rookwaren. Omdat dit bedrijf herhaaldelijk alleen content verwijderde en niet de accounts, heeft de NVWA een mogelijke artikel 23-overtreding van de Digital Services Act (DSA) gemeld bij de Autoriteit Consument & Markt (ACM), die dit signaal heeft doorgestuurd naar de betreffende autoriteit. Hoewel het bedrijf het niet eens is met de overtreding, heeft het toegezegd in ieder geval de opgevraagde gegevens rechtstreeks aan de NVWA te verstrekken. De betreffende autoriteit onderzoekt reeds het signaal over het niet verwijderen van accounts na herhaalde overtredingen.

Tabel 1 Uitgevoerde inspecties verkoopverbod op afstand in 2024

Type aanbieders	Aantal inspecties	Officiële waarschuwingen	Boetes	Maatregelen
Websites	232	17 (7%)	16 (7%)	33 (14%)
Social media	1.868 ¹			

¹Dit betreft het aantal overtredingen dat is geconstateerd. Dit zijn posts waarvan de NVWA heeft aangegeven dat die verwijderd moeten worden.

Resultaten verkoopverbod in supermarkten en horeca

Van juli 2024 tot en met december 2024 zijn er 403 inspecties uitgevoerd. Het gaat om 363 eerste inspecties (tabel 1) en 40 herinspecties. De eerste inspecties zijn willekeurig uitgevoerd binnen verschillende sectoren om een beeld van de naleving te krijgen. Tijdens deze inspecties beoordeelde de toezichthouder of er in de supermarkt of horecagelegenheid rookwaren werden verkocht. Bij 21% van deze eerste inspecties werd een overtreding geconstateerd, waarbij is opgetreden met een officiële waarschuwing.

Tabel 2 Uitgevoerde (eerste) inspecties in supermarkten en horeca in 2024

Sector	Aantal inspecties	Officiële waarschuwingen	Maatregelen
Supermarkt (groot)	55	2	4%
Supermarkt (klein)	157	36	23%
Avondwinkel	52	23	44%
Horecagelegenheid ¹	80	7	9%
Overig	19	7	37%
Totaal	363	75	21%

¹Dit betreft voornamelijk snackbars

Wat betreft het verkoopverbod in supermarkten en de horeca, blijkt dat de naleving het laagst is bij avondwinkels (44%) en kleine supermarkten (23%). Daarentegen tonen grote supermarkten (4%) en de horeca (9%) een relatief hoge naleving.

Bij de 40 uitgevoerde herinspecties bleek dat bij 73% van de bedrijven de overtreding was opgeheven. Bij de andere 28% werd opgetreden met een boete.

Vervolgaanpak

Het is zorgelijk dat jongeren nog steeds via diverse online verkooppunten, zoals socialmediakanalen, toegang kunnen krijgen tot rookwaren. Dealers in verboden vapes met zoete smaken maken veelvuldig gebruik van deze kanalen om hun, veelal jonge, klanten te bedienen. Daarom blijven we risicogerichte inspecties uitvoeren bij de verschillende online verkoopkanalen.

De aanbieders van grote socialmediakanalen werken nog onvoldoende mee aan het preventief scannen en verwijderen van advertenties voor de verkoop van rookwaren. Daarnaast bieden zij niet altijd de nodige ondersteuning bij het zoeken naar oplossingen wanneer de NVWA een overtreding constateert op hun platformen. Dit bemoeilijkt en vertraagt het toezicht, waardoor de naleving online wordt belemmerd. Hoewel nieuwe wetgeving, zoals de Digital Services Act, extra handvatten biedt, blijft het een uitdaging om de juiste aanpak te vinden om de online verkoop van rookwaren effectief tegen te gaan. Het is dan ook goed dat Nederland, samen met 11 andere landen, dit probleem op Europees niveau wil aanpakken omdat de betreffende bedrijven veelal internationaal werken.

Wat betreft de verkoop van rookwaren in supermarkten en de horeca blijken de meeste grotere bedrijven en de horeca het verbod na te leven. Bij de kleinere supermarkten en avondwinkels blijft de naleving nog achter. Hier zal de NVWA gericht op het verkoopverbod blijven controleren.

Nu het verkoopverbod enige tijd bekend is en om het optreden in lijn te brengen met andere overtredingen van de Tabaks- en rookwarenwet, zal de NVWA het interventiebeleid aanpassen. Daarbij zal bij een eerste overtreding van het verkoopverbod direct met een boete worden opgetreden.

Met de handhaving op het verkoopverbod draagt de NVWA bij aan het terugdringen van het aanbod van rookwaren. Een afname van het aantal verkooppunten draagt bij aan het terugdringen van de blootstelling aan rookwaren en aan het denormaliseren van deze producten.